

ZIRTAK

Angel Erro

IDAZLEA

Eszeptikoaren estrategia

Baliabide ezaguna da. Gertakari paranormalak dituzten film guztiek erabiltzen dute, ia definizioz, beren egiturari. Zinemak atsegin ditu, ia definizioz ere bai, aldaketa, garapena eta —ez nuen esan nahi, baina bai— traizioa. Eta denok dugu atsegin fikzioa, eta denok narratzen gaitu fikzio batek, aldakor bera ere, oraindik agian ez daki-gun arren zer eginaraziko digun, zertaz konbentzituko, nor edo zer traizionatzera eramango, guk geure buruaren berdinak izaten jarraitzen dugun bitartean.

Estralurtarren istorioetan, deabruak hartutako neskakxetan, heriotzaren ondorengo bizitzari buruzkoetan gertakariak eszeptikoaren, sinesgogorren, zientzialariaren begietatik ikusiko ditugu, gu harekin batera eramateko. Jarrera kritikoa zikintzeko kanpaina sistematiko honek betidanik amorrerua bizia eragin dit. Norbaitek, UNESCOren nazioarteko komite zientifikoren batek, Javier Armentiak, norbaitek Hollywood epaitegitara eraman beharko luke. Fikzioan aukerarik burugabeena nagusitu ohi da. Esaterako, zorientasuna. Baina hori beste egun baterako da. Estrategia honek errealtatea nola hautematen dugun baldintzatzen du, kalterako.

Protagonistaren kritizismoaz baliatzen dira sinesgarritasuna emateko, baina azken helburua —edo zeharkaltea— dudaren desprestigioa da, jarrera sinesbera trinkotzea. Sexto Enpirikoak esana: “Toki garai batera igo den gizona, haraino baliatu duen eskaile-raz ostiko batez libratzea ezinezkoa ez den gisa berean, ez da gertagaitza eszeptikoak, behin bere tesiak frogatzera iritsi dela —eskailera moduan, nolabait esateko, erabili duen frogabidea existitzen ez dela frogatzen duen argudio batekin—, bere argudioa bera suntsitzeari ekin diezaiola”.

JOSU SANTESTEBAN

Zahartzeari diodan beldur nagusietakoa da nik orain ez dudane zein sinesmenek hartuko nauen, zer etsairi emango diodan arrazoia eta eredu. Oraindik ez naiz arriskutsuegia, baina lehen sintomak izan daitezkeenak agertzen ditut, ez kaltegarriak oraindik, edo hala uste dut bederen

irudia:

Antton Olariaga

Mundu guztiak badaki, exortzismoa ongi bururatzeko, fedea galdu duen apaiz baten-gana jo behar duzula, haur baten irribarreak agure betizua desarmatu egiten duela, poesiak bihozgogorra; zuk lehenago ez duzula sekulan halakoetan sinetsi, baina igarle horrek dena asmatu zizula, bazkaldu berri zenuena eta zenbateko lo-kuluxka ere

barne, begien ninietara begiratzetx hutsez. Mundu guztiak badaki, ibili eta buelta aritu ondoren idatzi honetan (inor nire alde erakarriko badut) azkenean iritzi itxaropentsua agertuko dudala dakien modu berean, badaki edozein argudiatztx blindatu eta erantzunezin bilakatzeko, sinestun berriaren argudioa edo *argumentum ad contrarium* dei genezakeenera jo besterik ez duela.

Kristautasunak arrakasta izanen luke, Paulo Tartsokoak ez balu bere iritzi aldaketaren lekukotasuna eman? Neoliberal basatienak, lehenago ezkerreko mugimenduetan borrokatu badu, ez dago aurre egin diezaiokeenik. ETAn ibili ondoren, ETA lehenago, nazionalismoa beranduago, eta ezker-tasuna azkenik salatu dutenek, nik —ahaleginak ahalegin— inoiz izango ez dudane autoritate morala izango omen dute.

Adinean sartzen ari naiz, eta zahartzeari diodan beldur nagusietakoa da nik orain —munduko arrazoi guztiarekin— ez dudane zein sinesmenek hartuko ote nauen, zer etsairi emango ote diodan arrazoia eta eredu. Oraindik ez naiz arriskutsuegia, baina lehen sintomak izan daitezkeenak agertzen ditut, ez kaltegarriak oraindik, edo hala uste dut bederen (eta uste izango dut beti?!), orain arte burukomineraino *ja-san-gai-tza* egin zaidan Richard Wagner da egun gusturen aditzen dudana. Irakurle, zuk ere haztatu beharko zenuke; baietz gustatu, esaterako,

Isoldes Liebstd. ■